

Asttiri Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Asttiri maxaafan odettida taariketi Parsse kawoi balggo balggo de7iyo sohuwan polettidaageeta. He taariketi ba gita xalaaninne ba asaa siiqiyo gita siiquwan, morkketi biittaappe xaissana haniyo ba asaa ashshida, Asttiro giyo Aihudatu minee taarikiyaa minttidi odoosona. Ha maxaafai Aihudati bonchchiyo, Puriima geetettidi erettiya baalaa doomettaanne a birshshettaa loittidi odees.

Kawiyaa Asxxiina Kawuwaa Arxxekssiisa Azazuwaa Ixxaasu

1 ¹⁻²Hagee Kawoi Arxxekssiisi Hindde biittaappe Toophphiyaa biittaa gakkanaashin de7iya, xeetanne laatamanne laappun biittata haariyo wode hanidabaa. I uttidi haariyo waanna katamai Suusa geetettees.

³I kawotido hezzantto laittan, baappe garssaara haariyaageetussinne biittaa aissiyaageetussi gita gibiraa giigissiis. He gibiraa sohuwan Meedoonanne Parsse biittaa ola gadaawati, biittaa halaqatinne aissiyaageeti beettidosona. ⁴Kawoi issi xeetanne hosppun tammu gallassaa kumettaa ba kawotettaa duretettaanne ba bonchcho angga ubbaa eta bessiiis.

⁵He gallassatuppe guyyiyan, kawoi qassikka hara laappun gallassau gam77iya gibiraa, Suusa kataman, duriyaappe manqquwaa gakkanaashin de7iya asa ubbaassi giigissiis. He gibirai kawo keettaa ataakilttiyaa sohuwan giigiis. ⁶He sohuwan de7iya dabaabai, liinuwaappe dadettida boottanne salo milatiya magalashotun puulatti uttiis. Magalashotikka ochcha teera milatiya lo77o liinuwaa baqettan aattin, ibinabarade giyo shuchchaappe oosettida dizggiyaa bollan de7iya bira migidotun kaqetti uttidosa. Qassi worqqaappenne biraappe oosettida arssati, dumma dumma merai de7iyo al77o shuchchatuppenne inqqotuppe oosettida baasuwan maaran yegetti uttidosa. ⁷Issoi issuwaappe dumma gidida worqqa burccukkuwan woine eessai asa ubbaassi imettees; kawoikka daro keha gidido gishshau, woine eessaassi zawi baawa. ⁸SHin issi issi asi ba koyoogaa keenaa uyees; hegaa kawoi kasetidi, ba ashkkaaratussi odi wottiis.

⁹He wode Kawiyaa Asxxiinakka maccaasa ubbaassi gibiraa kawuwaa keettan giigissaasu.

¹⁰Gibirai doomettido laappunna gallassi, Kawoi Arxxekssiisi woiniyaa eessaa alidi ufaittido wode, ba ashkkaarata Mahumaana, Biztta, Harbboona, Biigita, Abaagita, Zetaaranne Karkkaasa geetettiya laappun mureessata xegidi, ¹¹“Kawiyoo Asxxiino kawotaa kallachchaa goxissidi, haa ekki yiite” yaagidi azaziis. Aissi giikko, a keehippe puulanchcha gidiyo gishshau, halaqatinne asai ubbai o be7ana mala, kawoi koyiis. ¹²SHin kawuwaa azazuwaa mureessati odin, Kawiyaa Asxxiina kawuwaa sinttau yeennan ixxaasu. Hegee kawuwaa hanqquwaa suulissiis.

¹³⁻¹⁴Hegaa gishshau, kawoi gita maatai de7iyo laappun Parssenne Meedoonaa sunttata xeesidi gelissiis. Eti Karshshaana, SHetaara, Adimaata, Tarsseesa, Mereesa, Marssananne Mamukaana geetettoosona. He asati aadhdhida eranchchanne he biittaa higgiiyaanne de7uwaa wogaa minttidi eroosona. Haggaa malabaassi kawoi ubba wodekka eta oichchees. ¹⁵Kawoi eta, “Taani, Kawoi Arxxekssiisi, ta mureessatu bolli kiittin, Kawiyaa Asxxiina ta azazuwaa polennan ixxaasu. Hegaa gishshau, higgee odiyo maaran o waatanau bessii?” yaagidi oichchiis.

¹⁶Oichchin etappe issoi, Mamukaani kawuwaa sinttaaninne halaqatu sinttan zaaridi, hagaadan yaagiis; “Kawiyaa Asxxiina kawuwaa xalaala gidennan de7ishin, a halaqata ubbaanne a kawotettaa giddon de7iya asaa ubbaa naaqaasu. ¹⁷Aissi giikko, ha kawotettaa giddon de7iya maccaasai ubbai Kawiyaa Asxxiina oottidoogaa siyidi, ba azinaa azinaa karanau doommana. Etikka, ‘Kawoi Arxxekssiisi baakko yaanaadan xegissin, Kawiyaa Asxxiina ixxabeikkeeyye!’ yaagana. ¹⁸Hegaa xalla gidennan, Parssenne Meedoonaa halaqatu

maccaasati haggaa siyido wode, hachchi awai wullanaashinkka bantta azinata hegaadan giidi karana. Hegan maccaasatuppenne azinatuppe gidduwan ooshshai darana.

¹⁹“Hegaa gishshau kawuwau, neeni dosikko, Kawiyaa Asxxiina naa77antto ne sintti aadhdhennaadan teqqiya awaajuwaa kessa; he awaajoikka naa77antto laamettenna mala, Parsenne Meedoona higgiiyaa gidдон xaafetto. Hegaappe guyyiyan, a kawiyoo gidiyo bonchchuwaa ippe kehiya harannissi imma. ²⁰Aissi giikko, ha neeni aattido awaajoi ha gita kawotettan ubban odettiyo wode, issi issi maccaasiyaa dure gidin, manqoo gidin, shaakkennan ba azinaa bonchchana” yaagiis.

²¹Yaagin kawoinne a halaqati ha zoriyan ufaiddosona. Hegaa gishshau, Mamukaani giidoogaadan kawoi oottiis. ²²I ba kawotettaa gidдон de7iya dumma dumma biittatussi eta pitaliyaanne eta qaalan xaafidi, dabddaabbiiyaa kiittiis; he awaajoi, issi issi azinai ba keettaa keettaa aissiya halaqa gidiiyoogaa odees.

Asttira Kawiyoo Gidaasu

2 ¹Hegaappe simmin, Kawuwaa Arxxekssiisa hanqqoi dochchiis; dochchin Kawiyaa Asxxiina oottidobaanne ikka i bollan kessido awaajuwaabaa qoppiis. ²He wode kawo keettan oottiya ashkharati a haggadan yaagidosona; “Lo77o puulaara de7iya geela7o macca naata koyidi, kawuwaassi ehaana mala, ³ne kawotettaa gidдон de7iya biittatu ubban halaqata sunnta. Etikka lo77o puulaara de7iya geela7o macca naata dooridi, Suusa katamaa ehiidi, maccaasau giigida keettan wottona. Hegan he maccaasaa keettau halaafe gidiiya kawo mureessaa Hegaaya kushiyan eti de7ishin, eta puulaa loittiyaabai ubbai etau imetto. ⁴Hegaappe guyyiyan, kawuwaa ubbaappe aadhdhada ufaissiya geela7iyaa Asxxiini sohuwan kawiyoo gidu” yaagidosona. Yaagin ha zoree kawuwaa ufaissido gishshau, kawoi hegaadan oottiis.

⁵Hegan Suusa kataman issi Marddikiyoosa giyo Aihuda biittaa asi de7ees. Ikka Yaa7iira na7aa; Yaa7iiri SHim77a na7aa; SHim77i Biniyaama zare gidiiya Qiisa na7aa. ⁶Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Yihudaa Kawuwaa

Yo7aakiinanne hara Aihuda asaa olan omooddidi efiido wode, Marddikiyoosi etaara issippe biidaagaa. ⁷Gido shin, i he biittan de7iiddi, ba aawaa ishaa na7iyo, Ibraisxxe qaalan Hadaaso geetettiya Asttiro banaara wottidi dichchees. Asttira meranka qottanka keehi puulanchcha. I aawainne aayyiya haiqqoogaappe guyyiyan, Marddikiyoosi o efiidi, ba macca na7iyo oottidi dichchiis.

⁸Kawoi kessido awaajuwaanne azazuwaa maaran, Suusa katamaa ehiido doorettida daro geela7otuppe issinna Asttiro. Akka yaada, maccaasau giigida keettaa halaafe gidiiya Hegaaya giyoogaa aawatettan uttaasu. ⁹Hegaayi Asttiro be7ido wode, in keehippe ufaittiis; o dumma xeelliis. Yaatidi sohuwaarakka maanau dumma qumaanne bollaa gorppettiyo tishshaa iyyo immiis. Qassi iyyo oottanau kawo keettaappe doorettida laappun danggiriixeta sunntidi, maccaasau giigida keettan, kifile ubbaappe aadhdhidi lo77iya kifiliyan onne i danggiriixeta efiidi wottiis.

¹⁰Marddikiyoosi iyyo kasetidi odidoogaadan, Asttira Aihuda asa gidiiyoogaa oossinne odabeikku.

¹¹Qassikka Marddikiyoosi Asttiri payyatettaanne iyyo haniyaabaa eranau, maccaasaa keettaa sinttaara hachchi hachchi yaanne haanne hemettees.

¹²Geela7oti kawuwaakko gelanaappe kasetidi, issi laittaa kumettaa bantta puulaa loittiiddi gam77oosona; hegeekka, koiro usuppun aginaa karbbiiyaa zayitiyan gorppettiiddi gam77idi, naa77antto usuppun aginaa qassi, lo77o sawiya shittuwan gorppettoosona. ¹³Hegaappe guyyiyan, issi geela7iyaa kawuwaakko geliyo wodee gakkiiyo wode, ba koyido maayuwaa maaya puulattada, maccaasaa keettaappe kiyada, kawoi de7iyoosaa gelausu. ¹⁴Qammi gelada, kawuwaara aqidoogaappe hini baggan, wonttin maallado kiyausu. Kiyin kawo baakkoti de7iyo hara keettaa o efoosona. Efin he keettaassi halaafe gidiiya kawo mureessai SHA7ishagaazi o naagees. Kawoi dosidinne i sunntaa xeegeidi, “Onakko ehiite” gaana xayikko, a naa77antto kawuwaakko gelanau danddayukku.

¹⁵Hegaa gidishin, kawuwaakko geliyo kayai Asttiro gakkiiis. Asttira

Marddikiyoosa aawaa ishaa Abihaila na7iyo; Marddikiyoosi ba na7iyo kessidi dichchidooro. A maccaasau giigida keettau halaafe gidiya kawo mureessai Hegaayi zoridoogaadan maayuwaa maayaasu. O be7ida ubbai i puulaa nashshiis. ¹⁶Arxxekssiisi kawotido laappunnta laittan, Tebeeta giyo tammannta aginan Asttira kawoi de7iyoosaa gelaasu.

¹⁷Gelido wode, kawoi hara maccaasa ubbaappe aattidi, o dosiisinne hara geela7otu ubbaappe in ufaittiis. Hega gishshau, kawotaa kallachchaa i huuphiyan goxxidi, o Asxxiini sohuwan kawio kessiis. ¹⁸Hegaappe guyyiyan, kawoi Asttiri bonchchuwaassi gita gibiraa giigissiis. Giigissidi halaqatanne biittaa aissiyaageeta xeesiis. Qassi ba kawotettaa gidдон ufaissa baalai bonchchettana mala awaajjidi, imotaakka ba kehatettaa keenaa huuphiyan huuphiyan immiis.

Marddikiyoosi Kawuwaa SHemppuwaa Ashshiis

¹⁹Hegee hegaadan de7ishin, Marddikiyoosi kawuwaa keettan halaqa gididi sunttettiis. ²⁰Asttira Aihuda asa gidiyooгаа ha77i gakkanaashinkka oossinne odabeikku. O Marddikiyoosi, “Odoppa” giido gishshau, kase na7atettan azazettiyoogaadan, ha77ikka ayyo azazettaasu.

²¹Marddikiyoosi kawo keettan oottiiddi de7iyo wode, kawoi de7iyo kifieta geliyo penggiyaa naagiya kawo mureessatuppe naa77ati, Bigitaaninne Tereshi Kawuwaa Arxxekssiisa morkkidi, woranau maqettidosona. ²²Eta maquuwaa Marddikiyoosi siyidi, Kawee Asttirissi yootin, akka Marddikiyoosa sunntan kawuwaassi yootaasu. ²³Yootin kawoi yohuwaa loittidi, qoridi xeelliyo wode, yohoi tuma gididi beettin, he naa77u asata kocan kaqqidi woriis. Ha hanotettaikka Kawuwaa Arxxekssiisa Taarikiyaa Xaafiyo Maxaafan xaafettiis.

Hamaani Aihudata Xaissanau Maqettiis

3 ¹Hegaappe guyyiyan, Kawoi Arxxekssiisi Hamaana giyo issi banaara oottiyaagaayyo sunttatettaa xoqqissidi, ba halaqatuyyo halaqa oottidi sunttiis. Hamaana aawai Hammadaati Aihudatu morkkiyaa, Agaaga zare. ²Kawoi azazi wottido gishshau, kawo keettaa

penggen oottiya halaqati ubbati Hamaani kanttiyo wode, gulbbatidi a bonchchoosona. Gido shin, Marddikiyoosi Hamaanassi gulbbatennaaninne bonchchennan ixxiis. ³He wodiyan kawo keettaa penggen oottiya halaqati Marddikiyoosa, “Kawuwaa azazuwaa polennan aissi ixxai?” yaagidi, ⁴hachchi hachchi odoosona; shin i eti odiyooгаа siyanau koyibeenna. Ubba qassi, “Taani Aihuda asa gidiyo gishshau, Hamaanassi gulbbatanaunne a bonchchanau danddayikke” yaagiis.

Hegaappe guyyiyan eti, “Ha Marddikiyoosi odiyo gaasuwwa siyidi, Hamaani waananddeeshsha!” giiddi, ayyo yootidosona. ⁵Marddikiyoosi baayyo gulbbatennaagaanne bana bonchchennaagaa Hamaani erido wode, hanquuwaa tamaadan eexxi kiyiis. ⁶Hegaa bollikka qassi, Marddikiyoosi Aihuda asa gidiyooгаа erii; eridi a xalaalaa qaxxayiyooгаа laafabaa giidi qoppido gishshau, Arxxekssiisa kawotettaa gidдон de7iya Aihuda zariyaa ubbaa woranau halchchiis.

⁷Arxxekssiisi kawotido tammanne naa77antto laittan, Niisaana giyo koiro aginan, Aihudata woriyo aginaanne gallassaa eranau, Puriima giyo saamaa a sinttan yegganaadan, Hamaani azaziis. He saamai wodhdhido maaran, Adaare giyo tammanne naa77antta aginan, tammanne heezzantto gallassai Aihudati wuriyo gallassa gidiyooгаа qashettiis.

⁸Hegaappe guyyiyan, Hamaani Kawuwaa Arxxekssiisassi hagaadan yaagidi yootiis; “Ne kawotettaa gidдон mulesan laalettidi de7iya issi zare asati de7oosona; eta de7uwaa maarai hara asaagaappe dumma; heгаа xalla gidennan, eti kawuwaa higgiaassikka haarettokkona. Hega gishshau, neeni eta de7ona gaada co77u giikko, hegee lo77o gidenna. ⁹Hega gishshau kawuwau, ha qofai nena ufaissikko, ha asata wori xaissana mala, awaajuwaa kessa. Hega ne oottikko, taani heezzu xeetanne oitamu sha7u kilo giraame deexxiya biraa kawo buquraa minjiyo keettau gelissanaadan, ne kawotettaa aissiyaageetussi immana” yaagiis.

¹⁰Yaagin kawoi ba maataa erissanau awaajuwaa bolli wottiyo migido maatafaa

ba biradhdhiyaappe kessidi, Aihudatu morkkiyaa, Agaaga zariyaa, Hammadaata na7aa Hamaanaassi immiis. ¹¹Kawoi Hamaana, “Neeni immana giido birai ne achchan de7o; shin ha asatu bolli ne dosidobaa ootta” yaagiis.

¹²Hegaa gishshau, koiro aginan, tammanne heezzannto gallassan, Hamaani kawuwaa xaafeta ubbata xeegiis. Xeegidi, he awaajoi biitta ubban de7iya asaassi dumma dumma qaalaaninne dumma dumma pitaliyan xaafettidi, kawoppe garssaara biittaa haariyaageetukko, aurajjaa haariyaageetukkonne dere halaqatu ubbaakko kiittetanaadan azaziis. Awaajoikka Kawuwaa Arxxekssiisa sunntan xaafettidi, migido maatafaa a bolli wodhdhoogaappe hini baggan, ¹³eesotiya wottanchchati a kawotettaa biittaa ubbaa gattanaadan kiittetidona. He awaajoi, “Adaare giyo tammanne naa77antto aginan tammanne heezzannto gallassan, Aihuda ubbaa, yelagaa cimaa, maccaa attumaa, naatakka ashshennan mexi issi gallassi wurssi worite; eta aquwaakka bonqqite” yaagees. ¹⁴Hegaa gishshau, he keerido gallassai gakkiiyo wode, asi ubbi gigettanaadan, he awaajoi biittau ubbau kiittetiisinne asau ubbau awaajettiis.

¹⁵Kawuwaa azazuwan eesotiya wottanchchati biitta ubbaakka kiitaa gattidona. Qassi Suusa katamanka odettiis. Yaatin, Suusa katamaa asai ubbai shabbirettiis. SHin kawuwaaranne Hamaanaara issippe uttidi, woiniyaa eessaa uyoosona.

Marddikiyoosi Asttiro Maaduwaa Woossiis

4 ¹Marddikiyoosi ha hanidabaa ubbaa siyido wode, azzanidi ba maayuwaa pooshshiis; pooshshidi waaruwaa maayiis; ba huuphiyanka bidintaa qoliis. Ba cenggurssaakka xoqqu oottidi, misho yeehuwaa yeekkiiddi, katamaa gidдон yuuyiis. ²Yuuyiiddi, kawo keettaa geliyo penggiyaa gakkanaashin biis; shin gelanau danddayibeenna. Aissi giikko, waaruwaa maayidi, kawo keettaa gelanau oossinne danddayettenna. ³Kawuwaa awaajoi siyettido biitta ubban Aihudatu gidдон gita

⁴Kawee Asttiri danggiriixetinne o naagiya mureessati yiidi, Marddikiyoosabaa iyyo odido wode, a keehippe azzanaasu. Azzanada Marddikiyoosi waaruwaa kessirggidi maayana mala, ayyo hara maayuwaa kiittaasu; shin i ekkennan ixxiis.

⁵Hegaappe guyyiyan Asttira, kawoi iyyo oottanaadan wottido Hataaka giyo mureessaa xegada, Marddikiyoosa metoi aibakkonne qassi i aibissi kayyottiyaakkonne erana mala, akko kiittaasu. ⁶Kiittin, Hataaki kawuwaa keettaa geliyo penggiyaa mata dabaaban de7iya Marddikiyoosakko biis. ⁷Bin Marddikiyoosi, ba bolli gakkidabaa ubbaa qonccissidi, ayyo yootiis. Qassikka Aihudata worissi wurssanau Hamaani kawuwaa buquraa minjiyo keettau immanau geppido miishshaa likkiyaara ubbai attennan geeshshidi yootiis. ⁸Hegaa xalla gidennan, Aihudata wurssanau Suusa kataman kiyida awaajoi xaafettido woraqataakka Hataakassi immidi, hegaa Asttirissi immanaadaaninne hariyaabaa ubbaa iyyo yootanaadan odiis. Qassi Asttira kawuwaakko gelada, ba asai wurennaadan gaannatana mala, Hataakassi yootiis.

⁹Hataaki yiidi, Marddikiyoosi kiittidobaa ubbaa Asttirissi yootiis.

¹⁰Yootin Asttira Hataaka zaarada, Marddikiyoosakko hagaadan yaagada kiittaasu; ¹¹“Higgee, ‘Macca gidin, attuma gidin, ooninne xeegettennan de7iiddi, kawuwaara gaitanau kawo keettaassi gidдо dabaabaa gelikko, haiqqo. SHin i xeegettennan kawuwaakko geliyo wode, kawoi worqqaappe oosettida ba kawotaa xam77aa xeraa akko zaaridi bessikko, he uraa xalaalai atto’ yaagees. Ha higgiiyaa kawuwaara zorettiyaageetuppe biidi, coo asaa gakkanaashin de7iya asi ubbi erees. SHin taani hasttamu gallassa gidoosappe kawuwaakko gelanau xeegetta erikke” yaagaasu.

¹²Marddikiyoosi Asttira kiittido kiitaa siyidoogaappe guyyiyan, ¹³iyyo zaaruwaa kiittiiddi, hagaadan yaagiis; “Neeni, ‘Taani kawo keettan de7iyo gishshau, hara

attana; shin neeninne ne aawaa keettaa asai haiqqana. Neeni kawiiyo gidada yiidoogee haggaa mala wodiyaassakkonne ooni erii?" yaagiis.

¹⁵Asttira Marddikiyoosassi hagaadan yaagada zaarada kiittaasu; ¹⁶"Ba; baada Suusa kataman de7iya Aihudata ubbaa issippe shiishsha. SHiiqidi xoomiiddi, taassi woossite. Heezzu gallassainne heezzu qammai wuranaashin, quma mooppite; haattaa uyoppite. Taanikka ta danggiriixetuura hegaadan xoomana. Hegaappe guyyiyan, i ubba higgiiyan teqettidaagaa gidikkokka, kawoi de7iyo sohuwaa taani gelana. Taani haiqqikkonne haiqqana" yaagaasu.

¹⁷Marddikiyoosi biidi, Asttira a azazidoogaadan mulebaa oottiis.

Asttira Gibiraa Giigissaasu

5 ¹Xoomaa doommoosappe heezzantto gallassi Asttira kawotaa maayuwaa maayada, kawo keettan giddo dabaabaa gelada eqqaasu. He dabaabai kawoi uttiyo wuugiyaa baazzan de7ees. Kawoikka kawo keettaa geliyo penggiyaa baazzan de7iya, ba kawotaa araatan uttiis. ²Kawiyaa Asttira gelada, giddo dabaaban eqqidaaro kawoi be7iis; be7idi in ufaittido gishshau, ba worqqa xam77aa ikko micciis. Akka shiiqada xam77aa xeraa bochchaasu. ³Kawoi o hagaadan yaagiis; "Kawee Asttiree, neeni taakko aibissi yaadii? Qassi neeni tana oichchiyoobai aibee? Harai atto ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani neeyyo immana" yaagiis.

⁴Asttira zaarada hagaadan yaagaasu; "Kawuwau, nena ufaissiyaabaa gidikko, taani neeyyo giigissido gibiraa maanau neeninne Hamaani naa77ai hachchi omarssi yiyaakko dosais" yaagaasu.

⁵Hegaappe guyyiyan kawoi, "Nuuni Asttira giigissido gibiraassi baanau, Hamaana eesuwan ehiite!" yaagiis.

Yaagin naa77aikka he sohuwaa biidosona. ⁶Eti issippe woiniyaa eessaa uyiiddi de7ishin, kawoi naa77anttuwaa Asttiro, "Neeni tana woossiyobai aibee? Taani neeyyo immana. Qassi neeni tana oichchiyoobai aibee? Harai atto ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani ne oishaa polana" yaagiis.

⁷Asttira zaarada hagaadan yaagaasu;

⁸"Kawuwau, neeni tanan ufaittidaba

gidikko, qassi taani woossiyobaa immanaunne ta oishaa polanau neeni dosiyaaba gidikko, wontto ta giigissiyoo hara gibiraassi neeninne Hamaani yaanaadan oichchais. Taani ai koyiyaakko, he wode neessi qonccissana" yaagaasu.

Hamaana Maquuwaa

⁹Hamaani gibiraa sohuwaappe kiyidi biyo wode, keehippe ufaittido gishshau, ba wozanan poccu giiddi biis. SHin i kawo keettaa geliyo penggiyaa mataara aadhdhidi biyo wode, hegan uttida Marddikiyoosa be7iis; ayyo denddibeennaagaanne yayyidi kokkoribeennaagaa akeekidi, Hamaani hanquuwaa eexxi kiyiis. ¹⁰Gidikkonne, ba hanquuwaa danddayidi biidi, ba soo gakkiiis.

Hegaappe guyyiyan, ba laggetanne ba keettaayyiyo Zereesho issippe xeegeessidi, ¹¹Hamaani ba duretettaa likkiyaa, ba attuma naatu qoodaa, kawoi bana bonchchido bonchchuwaanne hara halaqatuppenne kawo oosanchchatuppe aadhdhiya suntatettaa ayyo immidi, waatidi a bonchchidaakko, etayyo gairiis. ¹²Gujjidikka Hamaani hagaadan yaagiis; "Harai atto Kawiyaa Asttirakka ba giigissido gibiraassi kawuwaara baanau taappe attin, haraa oonanne xeegabeikku. Qassi wonttokka kawuwaara baanaadan tana xeesa wottaasu. ¹³SHin he Aihudai Marddikiyoosi kawo keettaa geliyo penggen uttidaagaa be7iyo wode, ha ubbabaikka tana kalissenna" yaagiis.

¹⁴He wode a keettaayiyaa Zereeshanne a laggeti ubbai hagaadan yaagidosona; "Neeni ishatamu wara adussa kocaa esissa; yaatada wontto guuraara Marddikiyoosi he kocan kaqettana mala, kawuwaa oichcha. Hegaappe guyyiyan, ufaittaidda gibiraa maanau ba" yaagidosona. Hamaana ha qofai ufaissido gishshau, eti giidoogaadan kocaa giigisissiiis.

Kawoi Marddikiyoosa Bonchchiis

6 ¹He gallassi qammi kawuwaa xiskkoifeennan ixxiis. Heggaa gishshau, kawoi Kawo Taarikiyaa Xaafiyo Maxaafaa ehiidi, hegan xaafettida, kase hanida taariketa ayyo nabbabana mala azaziis. ²Nabbabettida taariketuppe issoi Marddikiyoosi oottidobaa; hegeenne,

kawoi de7iyoo kifiliyaa naagiya, Bigitaananne Teresha giyo naa77u mureessati kawuwaa woranau maqettido maquuwaa Marddikiyoosi qonccissidoogaa. ³Kawoi, "Yaatin, i haggaa qonccissidoogaassi ayyo imettida sunttatetta woi woi aibee?" yaagiis.

Kawuwaa ashkharati zaaridi, "Ayyo aibinne oosettibeenna" yaagidosona.

⁴Kawoikka zaaridi, "Kawo keettaa kare dabaaban oonee de7iyai?" yaagiis. He wode ba giigissido kocan Marddikiyoosa kaqqanau, kawuwaa oichchana giidi, Hamaani kawo keettaa kare dabaabaa geliiddi de7ees.

⁵Kawuwaa ashkharati, "Hamaani hagan de7ees" yaagidosona.

Kawoi zaaridi, "Haa gela giite" yaagiis.

⁶Hamaani geloogaappe guyyiyan kawoi, "Kawoi bonchchanau dosiyo asayyo ai oottanau koshshii?" yaagidi oichchiis.

Hamaani, "Kawoi taappe haraa oona bonchchanau dosii?" yaagidi ba wozanan qoppiis. ⁷Hegaa gishshau, Hamaani kawuwaassi yaagidi zaariis; "Kawoi bonchchanau dosiyo asaayyo kawoi maayido ba kawotaa maayuwaa ehiisso. Qassi ba toggiyo paraa huuphiyanka kallachchaa goxisso. ⁹Hegaappe guyyiyan, banaara oottiya halaqatuppe issi keehi bonchchettidaagaa xeegissidi, kawotaa maayuwaa a maizzanaadaaninne kawuwaa paran a utissidi, katamaa dabaabaa kessanaadan azazo. Yaatobare he keehi bonchchettida halaqai a sinttan hemettiiddi, 'Kawoi bonchchanau dosiyo urau hagaadan oottees' yaagidi awaajjo" yaagiis.

¹⁰Yaagin kawoi zaaridi, Hamaana hagaadan yaagidi azaziis; "Hodde eesuwan denda! Denddada kawotaa maayuwaanne ta paraa ekkada, ne giidoogaadan Aihudaa Marddikiyoosassi ootta. I kawo keettaa geliyo penggen de7ees. Ne giidobaappe issibaanne ashshoppa" yaagiis.

¹¹Hegaa gishshau, Hamaani Marddikiyoosa kawotaa maayuwaa maizzidi, kawuwaa paraa bollan utissiis. Qassi katamaa dabaaban appe sinttaara hemettiiddi, "Kawoi bonchchanau dosiyo urau hagaadan oottees" yaagidi awaajjiis.

¹²Hegaappe guyyiyan, Marddikiyoosi kawo keettaa pengge guyye simmidi biis. SHin Hamaani daro azzanido gishshau, ba som77uwaa gullettidi, eesotidi ba soo biis. ¹³Biidi bana gakkidabaa ubbaa ba keettaayee Zereeshissinne ba laggetussi yootiis. Yootin eti a, "A sinttan neeni kauyyanau doommido ha bitanee, Marddikiyoosi, Aihuda asa gidikko, ne aara eqettada, a xoonanau mulekka danddayakka; tumuppe i nena xoonana" yaagidosona.

Hamaani Kaqettiis

¹⁴Eti biron hegaa haasayiiddi de7ishin, kawuwaa mureessati gakkidi, Hamaana Asttira giigissido gibiraassi eesoyiiddi efiidosona.

7 ¹Efin kawoinne Hamaani Kawee Asttiri gibiraa maanau biidosona. ²He naa77antto gallassa gibiraassi biidi, eti woiniyaa eessaa uyiiddi de7ishin, kawoi qassikka, "Kawee Asttiree, neeni woossiyoo bai aibee? Taani neeyyo immana. Qassi neeni tana oichchiyoo bai aibee? Harai atto ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani ne oishaa polana" yaagidi oichchiis.

³Kawiyaa Asttira zaarada yaagaasu; "Kawuwau, neeni tanan ufaittidabaa gidikko, qassi ta oishaakka polanau neeni dosidabaa gidikko, ta woosainne ta oishai taaninne ta asai haiqqannan attanaassa. ⁴Aissi giikko, taaninne ta asai issoinne attennan wuri haiqqanau baizettida. Nuuni baizettidoogee macca aillenne attuma aille gididi de7anaassa gidiyaakko, taani co77u gaana; aissi giikko, hegaa mala metoi kawuwaa waissanau bessiyaabaa gidenna" yaagaasu.

⁵Kawoi Arxxekssiisi zaaridi, "Hegaa oottanau xalidaagee oonee? I he bitanee awan de7ii?" yaagidi Kawiyoo Asttiro oichchiis.

⁶Oichchin Asttira, "Nu morkkee, nuna yedettiyaagee haggaa ha iitaa Hamaana" yaagaasu.

He wode Hamaani kawuwaa sinttaaninne kawee sinttan daro dagammiis. ⁷Kawoi keehippe hanqettidi, ba uttosaappe denddi eqqidi, kawo keettaa ataakilteyyaa sohuwaa biis. SHin Hamaani kawoi a bolli iitabaa ehaanau qachchirggidoogaa erido gishshau,

Kawiyaa Asttira a haiquwaappe ashshana mala woossanau guyye attiis.

⁸Kawoi kawo keettaa atakiltiyaa sohuwaappe simmidi, wontta eti woine eessa uyiyo sohuwaa geliyo wode, Hamaani Kawee Asttirippe maarotaa woossana giidi, a uttido arssaa bollan gufannidaagaa be7iis. Be7idi hanqquwaa eexxi kiyidi, ba qaalaakka xoqqu oottidi, “Laa ha bitanee hagan kawo keettan, ubba qassi ta sinttan, kawera zin77anau koyiyye?” yaagiis.

Kawoi biron hegaa haasayishin, kawo mureessati yiidi, Hamaana som77uwaa gulleidosona. ⁹Qassi etappe issoi, Harbboona giyo mureessai, “Kawuwau, Hamaani nena haiquwaappe ashshida Marddikiyoosa kaqqana giidi essido ishatamu wara kocai a son de7ees” yaagiis.

Kawoi zaaridi, “Hamaana efiidi, he kocan kaqqite!” yaagidi azaziis.

¹⁰Hegaa gishshau, Marddikiyoosa kaqqana giidi giigissido kocan Hamaani kaqettiis. Hegaappe guyyiyan, kawuwaa hanqqoi dochchiis.

Aihudati Bantta Morkketa Zaarettidi Olanaadan Odettiis

8 ¹Aihudatu morkkee Hamaani kaqettido gallassi Kawoi Arxxekssiisi Hamaana aquwaa ubbaa Kawee Asttirissi aattidi immiis. Qassi Marddikiyoosi iyyo mata dabbo gidiyogaa Asttira kawuwaassi yootaasu. Hegaa gishshau, he gallassappe doommidi, Marddikiyoosi kawuwaakko gelanau danddayiis. ²Kawoikka Hamaanappe guyye ekkido ba migido maatafaa kessidi, Marddikiyoosassi immiis. Immin Asttira Marddikiyoosa Hamaana aquwaa bollan aawayada sunttaasu.

³Hegaappe guyyiyan, Asttira yeekkaidda, kawuwaa tohuwaa bollan zaarettada kunddada, Agaaga zare gidiya Hamaani Aihudatu bollan tukkido iita maqqoi oosuwan pe7ennaadan kawuwaa woossaasu. ⁴Yaatin, kawoi ba worqqa xam77aa iyyo miccin, a dendda eqqada, hagaadan yaagaasu; ⁵“Kawuwau, neeni tanan ufaiddabaa gidikko, qassi ta oishaakka polanau neeni dosidabaa gidikko, ne kawotettaa gididon de7iya Aihuda ubbaa wurssidi worana mala,

Agaaga zare gidiya Hammadaata na7ai Hamaani kessido awaajuwaa shaariya hara awaajuwaa neeni kessanaadan woossais. ⁶Ha ubba bashshai ta asaa bollan gakkiiyo wode, taani waana xeellanau danddayiyaanaa? Qassi ta dabbotakka muliyaa xaissiiyo wode, taani waana xeellanau danddayiyaanaa?” yaagaasu.

⁷Hegaappe guyyiyan, Kawoi Arxxekssiisi, Kawiyoo Asttironne Aihudaa Marddikiyoosa hagaadan yaagiis; “Hamaani Aihudata woranau awaajuwaa kessido gishshau, taani mittaa kocan a kaqissidoogaanne a aquwaakka ubbaa Kawee Asttirissi immidoogaa intte ereeta. ⁸Gidikkonne, kawo keettaa maatafai wodhdhin, kawuwaa sunttan kiyida awaajoi laamettanau danddayenna. Hegaa gishshau, intte intte baggaara Aihudata maaddanau koyidobaa xaafite. Hegaa ta sunttan xaafidi, kawo maatafaa a bollan wottite” yaagiis.

⁹Siiwaana giyo heezzantto aginan, laatamanne heezzantto gallassan, Marddikiyoosi kawuwaa xaafeta ubbaa xeegeis; xeegeidi Hinddeppa Toophphiya gakkanaashin de7iya, xeetanne laatamanne laappun biittata kawoppe garssaara haariyaageetussi, aurajjaa haariyaageetussinne biittaa halaqatussi yeddiyo awaajuwaa xaafissiis. Awaajoi dumma dumma qaalaaninne dumma dumma pitaliyan xaafettiis; qassi Aihudatussikka eta qaalaaninne eta pitaliyan xaafettiis. ¹⁰Marddikiyoosi he awaajuwaa ubbaa Kawuwaa Arxxekssiisa sunttan xaafissidi, kawo maatafaa wottiis. Wottidi kawo keettaa gaaxaatan yelettida, eesotiya parata toggiya asatu bolli biittau ubbau kiittiis.

¹¹Kawoi kessido awaajoi katamatu ubban de7iya Aihudati issippe shiiqanaunne bantta bolli yiyaabaa olettidi teqqanau danddayana mala, maataa etau immees. Qassi ola miishshaa oiqqidi, ai biittappe gidikkokka, eta olanau yiyaageeta, eta naatuuranne eta maccaasaara ubbaa issuwaanne ashshennan wurssi woranaunne eta aquwaakka bonqqidi ekkannau maataa immees. ¹²Aihudati Kawuwaa Arxxekssiisa kawotettan hegaa oottanau keereetida gallassai, Adaare giyo tammanne naa77antto aginaa, tammanne heezzantto

gallassaa. ¹³Kawuwaa awaajuwaa biittatu ubban de7iya asai eranaadan, higge gididi awaajjettiis; hegeekka Aihudati bantta morkketu bollan haluwaa kiyanau banttana giigissanau danddayissee.

¹⁴Kiitettiyaageeti kawo keettaa parata toggidi, kawuwaa azazuwaa gattanau eesotidi biidosona. Qassi Suusa katamanka ha awaajoi asa ubbau odettiis.

¹⁵Márdikiyoosi salo milatiyaanne bootta kawotaa maayuwaa maayidi, ochcha teera milatiya kaabbaa, liinuwaappe dadettidaagaa bollaara gujjiis; qassi gita worqqa kallachchaakka goxxidi, kawuwaa sinttappe kiyiis. Kiyin Suusa katamai ililiisinne ufaissau poccu giis. ¹⁶Hegee Aihudatussi qassi gita ufaissanne ililssa, woppanne gibira wode gididiis. ¹⁷Hegaa gishshau, kawuwaa awaajoi nabbabettido biittaaanne katamaa ubban de7iya Aihudati ubbai gita baalaa awaajjidi, ufaittiiddinne gibiraa miiddi pe7idosona. Hegaa gaasuwan Aihudatussi yayyidi, hegan de7iya hara zare asaappe daroti Aihuda gididosona.

Aihudati Bantta Morkketa Woridosona

9 ¹Adaare giyo tammanne naa77antto aginan tammanne heezantto gallassai gakkiiis. He gallassai, kawoi koiro kessido awaajuwaa maaran Aihudatu morkketi eta xoonana giido gallassaa. SHin yohoi aadhhi wodhdhin, Aihudati bantta morkketa xoonidosona. ²Kawuwaa Arxxekssiisa kawotettaa gididon de7iya Aihudati ubbai banttana qohanau koyiya ubbaa xaissanau bantta kataman kataman issippe shiiqidosa. Etaara ai asinne eqettanau danddayibeenna; aissi giikko, hara zare gidiya asai ubbai etau yayyiis. ³Ubba qassi Márdikiyoosassi yayyido gishshau, kawoppe garssaara biittaa haariyaageeti, auraajjaa haariyaageetinne biittaa halaqati ubbai Aihudata haa maaddidosona. ⁴Aissi giikko, Márdikiyoosi kawo keettan gita maatai imettidonne wolqqa gujji gujji biya asa gididoogee, he kawotettaa gididon de7iya biitta ubban erettiis.

⁵He keerido gallassi Aihudati bantta morkketa ubbaa bisuwan goora7idi wurssidosa; banttana ixxiya ubbaa bollanka bantta koyaa oottidosona. ⁶Waanna katama gidiya Suusa xallan ichchashu xeeu asaa woridosona. ⁷⁻¹⁰Eti

qassi Parshshandaata, Dalifoona, Asppaata, Poraata, Adaaliyaa, Ariidaata, Parmmashtta, Ariisaaya, Ariidaayanne Waizaata geetettiya, Aihudatu morkkiya Hamaana naata tammaakka woridosona. SHin eti eta aquwaa bonqqibookkona.

¹¹Aihudati Suusa kataman worido asaa goodai aappunakko he gallassikka kawuwaayyo odettiis. ¹²Yaatin, kawoi Kawiyoo Asttiri hagaadan yaagiis; “Aihudati waanna katama gidiya Suusa xallan ichchashu xeeu asaanne Hamaana naata tammaa woridosona. Hegee hegaa gidikko, kawuwaa biittatun haratun eti woridoogee aappuna gidandonaashsha! Qassi ha77i neeni woosiyooabai aibee? Taani neeyyo immana. Neeeni tana oichchiyoobai harabai aibee? Taani neeyyo polana” yaagiis.

¹³Asttira zaarada, “Kawuwaa ha qofai ufaissikko, Suusa kataman de7iya Aihudati hachchi oottidoogaadan wonttokka ootona. Qassi Hamaana naatu tammatu ahaakka kocaa bollan kaqqanaadan azaza” yaagaasu.

¹⁴Yaagin kawoi hegaa oottanaadan azaziis; awaajoikka Suusa kataman naa77anttuwaa awaajjettin, Hamaana naatu tammatu ahai kocaa bollan kaqettiis.

¹⁵Adaare giyo aginan tammanne oiddantto gallassan, Suusa kataman de7iya Aihudati qassikka issippe shiiqidi, hara heezzu xeeu asaa woridosona; shin ha77ikka eti eta aquwaa bonqqibookkona.

¹⁶He wode Suusa katamaappe gaxaara de7iya kawuwaa biittatun haratun de7iya Aihudatikka issippe shiiqidi, bantta morkketa ubbaa olidi teqqidosona. Eti muleera laappun tammanne ichchashu sha7u asaa woridoogaappe guyyiyan, bantta morkketuppe shemppidosona. SHin eti aquwaa bonqqibookkona. ¹⁷Hagee ubbai hanidoogee Adaare giyo aginan tammanne hezzantto gallassaana; tammanne oiddantto gallassan eti shemppidi, gibiraa miiddi, uyiiddinne ufaittiiddi pe7iyo gallassa oottidosona.

¹⁸SHin Suusa kataman de7iya Aihudati tammanne hezzanttonne tammanne oiddantto gallassatun woriiddi pe7idi, tammanne ichchashantto gallassan shemppidosona. He gallassaa etikka gibiraa miiddi, uyiiddinne ufaittiiddi pe7iyo gallassaa oottidosona.

¹⁹Hegaa gishshau, qeeri qeeri katamatun de7iya Aihudati hachchi gakkanaashinkka Adaare giyo aginan tammanne oiddantto gallassaa baala gallassa oottidi bonchchoosona. He gallassan moosonanne uyoosona; qassi issoi issuwaassi qumaa imotaa immoosona.

Puriima Baalaa

²⁰Marddikiyoosi ha hanida ubba taarikiyaa xaafiis; xaafidi dabddaabbiyaa Kawuwaa Arxxekssiisa biittatun ubban, haahuwan matan, de7iya Aihuda ubbaassi kiittiis. ²¹He dabddaabbiyan Marddikiyoosi Adaare aginan tammanne oiddanttonne tammanne ichchashantto gallassata, Aihudati laittan laittan baala oottidi bonchchana mala, etayyo yootiis. ²²Aissi giikko, he gallassati Aihudati bantta morkketuppe shemppuwaa demmido gallassata; qassi he aginaikka eta azzanoinne yeehoi ufaissaunne gibiraa meettau laamettido agina. Hegaa gishshau, eti muussaaninne ushshan ufaittiiddi, issoi issuwaassinne qassi hiyyeesatussikka qumaa imotaa immiiddi bonchchana mala, etau odettiis.

²³Odettin Aihudati Marddikiyoosi immido azazuwaa ekkidi, eti bonchchanau doommido baalaa laittan laittan aggennan bonchchanau maayidosona. ²⁴Agaaga zaree Hammadaata na7ai Hamaani, Aihudatu ubbatu morkkee, eta xaissanau kase maqettiis; maqettidi eta wurssi woriyo aginaanne gallassaa eranau Puriima giyo saamaa yegissiis. ²⁵SHin Asttira kawuwaakko gelidoogaappe guyyiyan, Hamaani Aihudatu bolli maqettido iita maqqoi ubbai guyye simmidi, a bolli polettanaadan kawoi xuufiyan azaziis. Yaatin, Hamaaninne a naati tammai kocan kaqettidi haiqqidosona. ²⁶Hegaa gishshau, ha naa77u gallassati Puriima Baalaa geetettoosona. Ha dabddaabbiyan etau xaafettidabaa ubbaa gaasuwan, eti bantta aifiyan be7idobaa gaasuwaaninne eta bollan gakkidabaa gaasuwan ²⁷Aihudati banttassi, bantta zaretussinne Aihuda gidanau koyiya ubbaassi, ha baalaa

bonchchiyoogaa woga oottidosona. Hegeekka laittan laittan aggennan ha naa77u gallassata bonchchanaassa.

²⁸Qassi, ha kawotettaa biittan ubbaaninne katamatun ubban de7iya Aihudatu keettaa asai ubbainne yaana yeleta ubbai ha Puriima Baalaa hassayanau bessiyoogee kuuyettiis. Hegaa bollankka, Aihudati aude gidikkonne, ha Puriima gallassata bonchchanaunne he gallassatun hanidabai eta zariyankka dogettennan agganau bessees.

²⁹Hegaappe guyyiyan, Abihaila na7iyaa, Kawiyaa Asttiranne Aihudai Marddikiyoosi Puriima Baalaa xeelliyaaagan kase xaafido dabddaabbiyaa mintettanau haggaa naa77antto dabddaabbiyaa kumetta maatan xaafidosona. ³⁰He dabddaabbeti Arxxekssiisa kawotettan, xeetanne laatamanne laappun biittan de7iya Aihudatussi ubbaassi saroinne woppai gido giya sarotaara xaafettidi kiitettidosona. ³¹Qassi eti kase xoomanaunne kayyottanau wogaa kessidoogaadan, ha77i eta gidin, sinttappe yaana eta zareta gidin, ha Puriima gallassata laittan laittan woga oottidi bonchchana mala, he dabddaabbeti qonccissoosona. Hegee Aihudai Marddikiyoosinne Kawiyaa Asttiranne naa77ai maayettidi kessido azazuwaa. ³²Kawee Asttiri azazoi Puriima Baalaa wogaa minttiis; ikka maxaafan xaafettiis.

Kawuwaa Arxxekssiisanne Marddikiyoosa Gitatettaa

10 ¹Kawoi Arxxekssiisi ba kawotettaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaashin de7iya asai ubbai giiraa qanxxana mala, wolqqan azaziis. ²I oottido gitanne maalaalissiya oosoti ubbati, qassi Marddikiyoosakka xoqqu oottidi, waati bonchchidaakko qonccissiya taarikee Meedoonanne Parsse Kawotettaa Taarikiyaa Maxaafan xaafettiis. ³Maataa baggan gidikko, Kawuwaa Arxxekssiisa ista gin, Marddikiyoosi naa77antto. Qassi i Aihudatunkka keehi bonchchettidanne dosettida asa; aissi giikko, i ba asa gidiya Aihudati, sarotettaaninne hirggi bannan de7ana mala, keehi daafurida asa.